

Informace ze zdravotnictví Jihomoravského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
31.5.2004

4

Logopedie - činnost oboru v Jihomoravském kraji v roce 2003

Podkladem pro zpracování dat o činnosti oboru logopedie je výkaz A (MZ) 1-01 za rok 2003, který vyplňují všechna logopedická pracoviště včetně ambulantních částí nemocnic. Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2003 uveřejněného ve Sbírce zákonů formou vyhlášky č. 470/2002 Sb. a její samostatné přílohy č. 2, částka 163 ze dne 19.11.2002. Návratnost vyplněných výkazů byla 100 %. Data jsou uvedena za logopedická pracoviště, která jsou v kraji pouze v rezortu zdravotnictví.

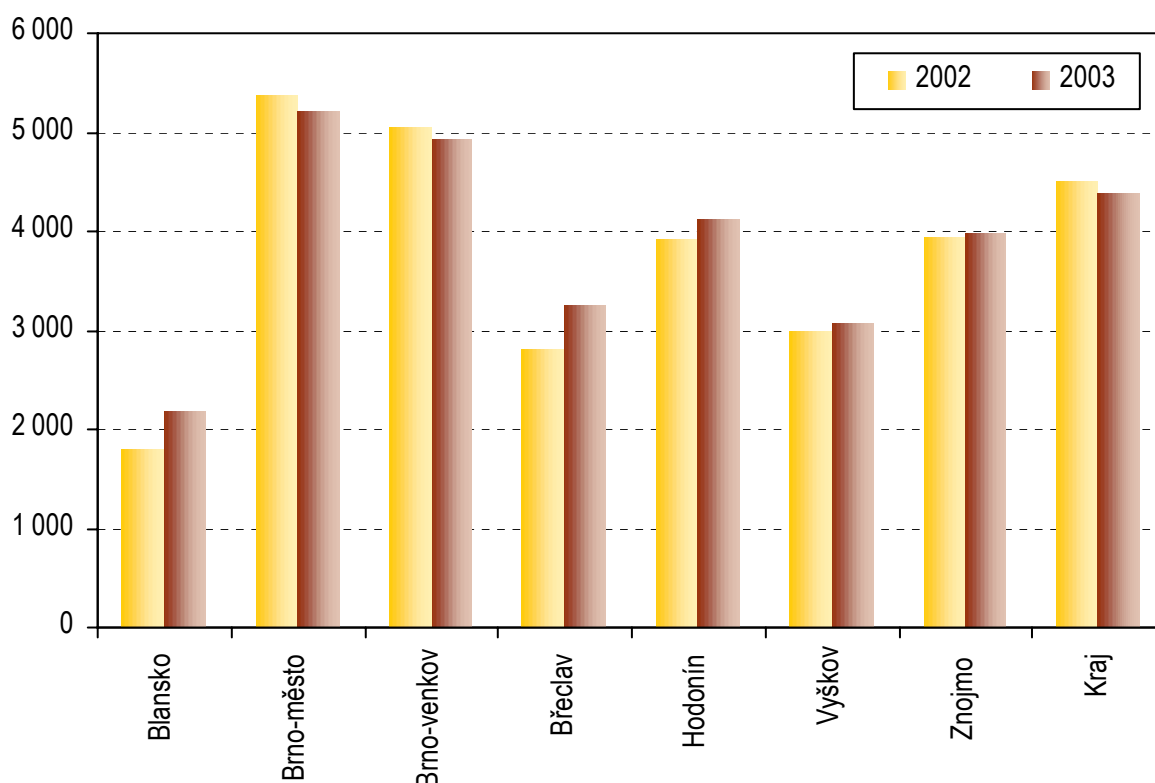
Následující údaje, a z nich vypočtené ukazatele, se týkají 30 logopedických pracovišť, v nichž k 31.12.2003 zajišťovalo odbornou péči 38,43 logopedů, 0,10 smluvních pracovníků a 2,50 středních zdravotnických pracovníků. Smluvní pracovníci poskytují v zařízení zdravotní péči, ale nepatří do evidenčního počtu pracovníků, pracují na dohodu, na smlouvu o dílo nebo jako spolupracující rodinní příslušníci.

Činnost logopedických pracovišť

V průběhu roku 2003 poskytla logopedická pracoviště 27 149 léčeným osobám celkem 169 117 konzultací (návštěv), což představuje v průměru 6,2 konzultace na jednu léčenou osobu v kraji (6,8 v roce 2002). Na 1 logopeda v kraji (vždy přepočtený počet) připadlo 4 389 konzultací (4 506 v 2002). Nejvíce konzultací na 1 logopeda bylo vykázáno v okrese Brno-město (5 217), nejméně v okrese Blansko (2 191). Nejvyšší počet logopedických konzultací provedli v okrese Brno-město (88 693), kde na 10 000 obyvatel připadlo 2 399 konzultací. Nejnižší počet konzultací vykázal okres Blansko (6 793), kde připadly 632 konzultace na 10 000 obyvatel. V přepočtu na 10 000 obyvatel kraje připadly 242 léčené osoby (218 v 2002). Na 1 logopeda za rok připadá 705 pacientů (659 v 2002). Nejvíce pacientů na 1 logopeda za rok vykazuje okres Brno-město (972), nejméně pak okres Blansko (235).

V porovnání s rokem 2002 vzrostl počet konzultací v kraji o 0,9 % a počet léčených osob o 10,7 %, přičemž situace v jednotlivých okresech byla značně rozdílná. V okrese Hodonín došlo k poklesu počtu konzultací na 81 % a počet léčených pacientů se snížil na 89 % při současném snížení počtu logopedů o 1,12 přepočteného počtu. Naopak prudký nárůst činnosti zaznamenali v okrese Blansko, kde vznikly 2 nové ambulance. Počet pacientů se navýšil 2,5krát, počet konzultací vzrostl 3,4krát, počet logopedů se zvýšil o 2,00 přepočteného počtu.

Počet konzultací (návštěv) na 1 logopeda

Činnost logopedických pracovišť

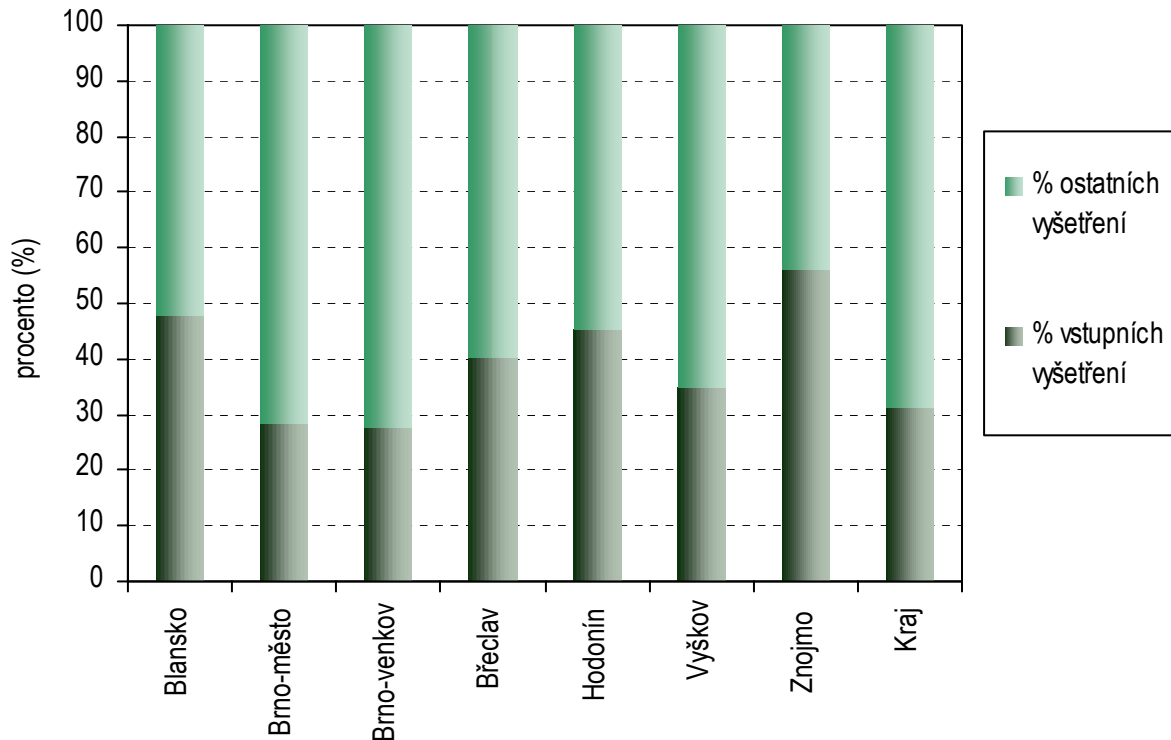
Území	Počet konzultací			Počet léčených osob			Počet vstupních vyšetř. ²⁾
	celkem	na 1 logopeda	na 10 tis. obyv. ¹⁾	celkem	na 1 logopeda	na 10 tis. obyv. ¹⁾	
Blansko	6 793	2 191	631,8	729	235	67,8	350
Brno-m.	88 693	5 217	2 399,0	16 522	972	446,9	4 685
Brno-venk.	28 391	4 938	1 750,9	4 870	847	300,3	1 356
Břeclav	9 784	3 261	794,5	1 036	345	84,1	419
Hodonín	15 959	4 113	1 007,8	1 879	484	118,7	852
Vyškov	12 320	3 080	1 420,3	1 485	371	171,2	517
Znojmo	7 177	3 987	629,3	628	349	55,1	352
Kraj	169 117	4 389	1 507,7	27 149	705	242,0	8 531

¹⁾ Počet obyvatel k 1.7.2003

²⁾ Z počtu léčených osob celkem

Počet vstupních vyšetření, tj. počet osob zařazených nově do evidence během sledovaného období, činil celkem 8 531, což představuje nárůst o 0,2 % oproti roku 2002. Nejvyšší nárůst vstupních vyšetření zaznamenal okres Blansko, o 173,4 % ve srovnání s rokem 2002. Za kraj celkem připadlo na 1 logopeda 221 vstupní vyšetření.

Podíl vstupních a ostatních prvních vyšetření

Léčení pacienti pro vybranou poruchu (vadu) ve sledovaném roce

Jde o pacienty, kteří jsou v ambulancích klinických logopedů léčeni pro vybranou poruchu (vadu) a byli alespoň jedenkrát za sledovaný rok pro vybranou poruchu (vadu) pozváni. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud má více poruch (vad). Jednotkou zjišťování je vybraná porucha (vada).

Z celkového počtu léčených poruch (vad) u osob ve věku 0-17 let představovaly poruchy mluvních funkcí 43,7 %, poruchy vývoje řeči 35 %, poruchy řeči provázející onemocnění a poruchy mluvní komunikace po 8,4 %, poruchy poznávacích funkcí 3,6 %, poruchy sluchu 0,7 % a poruchy hlasu 0,2 %.

Dospělí pacienti (18 let a starší) vyhledali v 55,4 % případů logopeda pro poruchu řeči provázející jiné onemocnění, ve 20,7 % pro poruchu mluvních funkcí a v 17,9 % pro poruchu mluvní komunikace.

Na celkovém počtu pacientů léčených pro vybranou vadu se děti a mladiství ve věku do 17 let podíleli stejnou měrou jako v roce 2002, a to 91,4 %, na dospělé populaci připadlo 8,6 % léčených.

Pro poruchu sluchu (např. nedoslýchavost, zbytky sluchu, neslyšící) navštívilo v kraji ordinaci logopeda 204 osob, z toho pouze 5 osob starších 18 let; v roce 2002 to bylo 159 osob, z toho 10 starších 18 let.

U pacientů s poruchou vývoje řeči (např. opožděným vývojem řeči, dysfazií) byl v kraji zaznamenán poměrně velký nárůst, a to ve věkové skupině dětí a mladistvých do 17 let. Ve sledovaném roce byli v této kategorii léčeni 9 492 pacienti, tj. o 816 více než v roce 2002, z toho nově přijatých bylo 34,7 % (3 296 osob). V roce 2002 představovali nově přijatí 20,3 % (1 765) z počtu mladistvých, léčených pro poruchu vývoje řeči. Nejvyšší nárůst zaznamenali v okresech Brno-město (o 625) a Brno-venkov (o 118). Naproti tomu se výrazně projevil pokles pacientů starších 18 let v okrese Brno-město, kde bylo zaznamenáno 47 případů proti 148 případům roku 2002.

Další sledovanou skupinou vad jsou poruchy mluvních funkcí (např. dyslalie, rinolalie, tumultus). Oproti roku 2002 se počet pacientů ve věku do 17 let v kraji zvýšil na 115 %, počet pacientů nad 18 let v kraji se snížil na 77,4 %.

Léčení pacienti pro vybranou poruchu (vadu) - 1. část (uvádí se počet vad)

Území	Poruchy sluchu		Poruchy vývoje řeči		Poruchy mluvních funkcí	
	0-17 let	18 let a starší	0-17 let	18 let a starší	0-17 let	18 let a starší
Blansko	9	1	86	-	525	11
Brno-město	147	2	5 735	47	6 683	447
Brno-venkov	10	1	2 058	8	1 905	11
Břeclav	10	-	491	-	586	4
Hodonín	12	1	481	-	1 139	30
Vyškov	2	-	373	-	726	21
Znojmo	9	-	268	-	304	4
Kraj	199	5	9 492	55	11 868	528
z toho u nově přijatých						
Blansko	5	1	24	-	268	8
Brno-město	53	1	2 012	1	2 066	58
Brno-venkov	2	1	497	-	503	7
Břeclav	4	-	241	-	290	4
Hodonín	4	1	210	-	526	10
Vyškov	2	-	184	-	201	8
Znojmo	4	-	128	-	169	2
Kraj	74	4	3 296	1	4 023	97

Sledování osob pro poruchu poznávacích funkcí (např. dyslexii) zůstalo na úrovni roku 2002. Věková skupina do 17 let zaznamenala pokles o 88 případů v okrese Brno-město, současně však nárůst o 80 případů v okrese Brno-venkov. Počet pacientů do 17 let léčených pro poruchu mluvní komunikace (např. balbuties, mutismus) se zvýšil v kraji o 29 případů, v okrese Brno-město zaznamenali pokles o 75, v okrese Brno-venkov nárůst o 70 případů. U pacientů léčených pro poruchu řeči provázející jiné onemocnění (např. lehkou mozkovou dysfunkci, dětskou mozkovou obrnu, afasii, palatolalii, oligofrenii) došlo ke snížení v kategorii do 17 let o 137 případů a v kategorii nad 18 let ke zvýšení o 422 případů v kraji.

Léčení pacienti pro vybranou poruchu (vadu) - 2. část (uvádí se počet vad)

Území	Poruchy poznávacích funkcí		Poruchy mluvní komunikace		Poruchy řeči provázející onemocnění		Poruchy hlasu	
	0-17 let	18 let a starší	0-17 let	18 let a starší	0-17 let	18 let a starší	0-17 let	18 let a starší
Blansko	15	-	69	9	35	94	4	18
Brno-město	622	7	1 655	409	1 166	766	26	7
Brno-venkov	192	-	245	6	474	221	12	-
Břeclav	54	29	119	10	100	94	7	16
Hodonín	22	-	118	11	106	84	10	-
Vyškov	46	-	53	11	352	147	-	16
Znojmo	14	-	25	2	58	8	-	-
Kraj	965	36	2 284	458	2 291	1 414	59	57
z toho u nově přijatých								
Blansko	4	-	22	7	15	60	2	15
Brno-město	149	1	120	30	415	422	9	2
Brno-venkov	106	-	100	2	205	77	8	-
Břeclav	24	27	53	4	40	84	4	12
Hodonín	1	-	53	4	41	61	5	-
Vyškov	17	-	19	3	98	106	-	2
Znojmo	6	-	11	2	27	4	-	-
Kraj	307	28	378	52	841	814	28	31

Zpracovala: Dana Chalupová
 ÚZIS ČR
 Jihomoravský krajský odbor
 adresa: Výstavní 17/19, 603 00 Brno
 tel.: 543 184 156, fax: 543 184 165
 e-mail: chalupova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Za odbornou konzultaci děkuji PaedDr. Iloně Kejklíčkové, Ph.D.